

Motion till riksdagen 2005/06:So539

av **Johan Andersson (s)**

Den reproduktiva hälsan bland ungdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om information, utbildning och upplysning för att ungdomar skall få tryggare och säkrare sex samt att värna om den reproduktiva hälsan.

Motivering

Sex är kärlek, sex är skönt, sex är mysigt, sex är känslösamt, sex är personligt, sex är intimt, sex är kul, sex är bekräftande, sex är stimulerande, sex är njutning, sex kan också ge enorm glädje t.ex. när det resulterar i att ett barn blir till. Listan om hur sex påverkar oss och hur positivt det är kan göras lång, men tyvärr kan det också ha allvarliga följder och det har det också om man inte är medveten om riskerna.

Idag finns tendenser till att antalet personer som får könssjukdomar ökar drastiskt.

För klamydia är trenden en ökning från dryga 400 fall per vecka oktober 2001 till knappt 600 fall per vecka september 2005. En ökning syns också i de yngre åldersgrupperna.

I Skåne har antalet konstaterade klamydiafall ökat med 40 % sedan i fjol. Största delen av denna ökning sker bland tjejer under 19 år.

När det gäller gonorrén har trenden under perioden 2001–2005 varit en svag ökning från ca 9,5 fall/vecka till ca 11 fall per vecka. I Skåne har skett en ökning bland männen medan antalet fall har varit mer stabilt bland kvinnor. När det gäller gonorré ligger antalet upptäckta fall på samma nivå som de senaste tio åren.

Bland HIV-mätningarna kan man se en tydlig ökning de senaste åren och det är framförallt bland heterosexuella kvinnor och män som ökningen sker. När man tolkar statistiken skall man ta hänsyn till att det kan ha dubbelbok-

Fel! Okänt namn på

förts när det gäller personer som inte har fått ett personnummer och kommit hit från ett annat land. Antalet konstaterade hivfall bland homosexuella minskar något över tid. Antalet personer som konstaterats ha blivit smittade i åldersgruppen 15–24 år har ökat från omkring 20 fall per år till ca 35 fall per år mellan år 2000 och 2004. I Skåne ser tendensen ut ungefär som i Sverige i övrigt.

Trenden för fall av syfilis har efter en ökning under 2003 och 2004 åter börjat minska. Dock ökar andelen fall hos personer som är under 19 år. I Skåne var det en kraftig topp av anmälda fall 2003.

Alla ovan nämnda könssjukdomar har konsekvenser på den reproduktiva hälsan, dvs. att kunna sätta barn till världen. Och när statistiken visar på trender som inte är gynnsamma är det lätt att gripas av panik och komma med förbud, skrämselfkampanjer m.m. Ibland kan man läsa om religiösa ledare som vill att människor, speciellt unga, skall avhålla sig från att ha sex. Jag tror inte på deras syn på prevention för sexuellt överförbara sjukdomar utan arbetet mot ökningen av sexuellt överförbara sjukdomar måste vara bredare.

Inriktningen på arbetet måste utgå från en positiv syn på sex och att skaffa barn, inte på skuld känslor och förbud. Vi måste se till så att ungdomar har kunskap om hur man kan ha det bra tillsammans utan att för den skull råka ut för farliga sjukdomar. Precis som när vi förklarar för barnen varför de skall använda bilbältet i bilen eller varför man skall klä sig varmt så att man inte fryser.

Det krävs mer förebyggande arbete och upplysningar till ungdomar. Särskilda insatser bör göras mot ungdomar så att de kommer i kontakt med ungdomsmottagningar för att få information om hur man kan uppleva sex som positivt utan att riskera sin hälsa. Informationen bör ges enskilt och alla oavsett kön skall erbjudas besök.

Information och utbildning skall erbjudas till ungdomsledare, skolpersonal, föräldrar m.m. Ibland behövs det också resurspersoner som kan ta hand om informationen i skolorna då det både för en lärare och för ungdomar kan kännas känsligt att prata om det mest privata.

Tillgängligheten av kondomer måste också bli bättre för ungdomar. Gymnasieungdomars ekonomi får inte vara avgörande för om man skall ha sex med eller utan skydd. Det är lika viktigt att dela ut ett kondompaket tillsammans med information om säker och trygg sex till ungdomar på gymnasieskolan som en reflex till alla barn som börjar första klass.

Den ökade kunskapen leder förhoppningsvis till att fler skyddar sig och att färre behöver få sjukdomar och följsjukdomar samt att färre kommer att få problem att skaffa barn i framtiden.

Stockholm den 29 september 2005

Johan Andersson (s)